

Forfatter: Wessel, Johan Herman

Titel: De to Agerhøns

Citation: Wessel, Johan Herman: "De to Agerhøns", i Wessel, Johan Herman: *J.H. Wessels Samlede Digte*, udg. af J. Levin , 1901, s. 121. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-wesselhhl-shoot-workid76088/facsimile.pdf> (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: J.H. Wessels Samlede Digte

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

I skulde slaget af i Fior.« —
«Hør Kammerat!« var Liltens*) Ord,
«Hvordan skal jeg forstaae den Snakken,
Du hrisker mig i Nakken?
Hvis du
I Fior ukæftig var som nu,
Og mig ved lige Leilighed**)
Med denne havde truffet,
Saa meget, om ei meer, du havde blevet puffet,
Sær, om du havde Mød, og fræk mod Magten strod.»
«Mod Magten havde jeg ei villet stride,
Dog havde mig ei hørdt, hvad bønder mig i Aar,
Hvad sig Paryk argaer, thi du maac vide:
Jeg bar i Fior mit eget Haar.»
Og dermed endtes den Dispyt.

M o r a l.

Befit dig paa at skaffe dig Gemyt,
Saa iegodt som hos den L a n g e.
Den K o r t e Medhold faaar af mange,
Jeg forudsæer.

Og saa ei meer.

DE TO AGERHØNS.

I.

En Pater var, som kunde, og som gad
Sig gjerne lave lækker Mad.
Der var en Munk, som gad, men ikke kunde.
(Af disse to hvem der var riig,
Hvera lvertimod, du uden størst at grunde
Selv siger dig.)
Den fattige sig kalde lod Guichard.
Jeg veed ei, hvad for Navn den riige bar.
Man saas i den, hvad sielden hænder:

*) Liltens er paa Tronhimske: den Hille; jeg meer ikke, det skadede Sprog, om Ordet blev gangbart.

**) Og mig ved lige Leilighed osv., og du havde truffet mig ved en Leilighed lig denne.

En rig og fattig, Venner,
 Ei nogen skulde slutte sig
 Til, hvem var fattig, hvem var rig,
 Saa meget var de Kamerater,
 Saa medelt skulde sit Fortrin vor Hr. Pater.
 Hvergang fra Kiøkkenet
 Han vented' lækker Ret,
 Han med Guichard, sin gode Ven,
 Strax maatte dele den.
 For Pateren holdt Huus en Qvinde,
 Som snees Aar var gammel trænde Sinde.
 Hun lækker var, som hun, men tæred' ei saa smaat;
 Hun efter meget Mad var Giæk, som efter godt.
 To Agerhøns af Herren blev leverte,
 Som, medens han spadserede,
 Hun skulde lave til:
 Men hvor nar Pøsket ei sit Spil?
 Igien den slemme Azad ber ude var at gaæ,
 Da Fuglene han stegte saæ,
 Han Maren (Qvindens Navn) indskyder
 En af de fæleste Ugyder.
 De Lækkerbiskener hun med Passion ansæe,
 Og, som er sagt, forfækt af Satan, faldt hun paa
 At dele med vor Mand, og gjorde een til Priis,
 Og Skylden haabede at kunne give Pils,^{*)}
 Som noisom kiendtes for at vere saagen.^{**)}
 Jeg faaer vel, sagde hun, lidt Skjældsord for Unagen:
 Men for saa lækker Staeg, den var en Stud,
 En Nar, som sig lod ikke skjalde ud.
 Den ene var nu spist; strax peger Faenden
 For Maren paa den anden.
 Ak, tænkte hun, indakudt af Lucifer,
 En Agerhøne dog kun ringe Mundsmag er!
 O! turde jeg! dog nei! — dog jo! — dog nei! — dog jo!
 Pils kan jo have sedt dem begge to.
 Fra Spidder fæi strax stegte Fugl
 Deæd, hvor hans Collega laæe i Skiul.
 Hun Vælyst folte kort ved denne Æden,
 Thi Frygt og Ræelse kom snart i Steden.
 Hun nu indsaæ for sent: Beskyld Pils for sligt
 Var taæbeligt,
 Og synes vilde hee utroligt for Hr. Pater.
 (Saa gaæer det alle syndige Krabater.
 I Førstningen hver Udflugt synes let,

^{*)} Pils, Katten.

^{**)} Saagen, dikvoren (Norske).

Men Eftertanken snart kulikaser det.)
 Hun Hænder vreed, og som fortvivlet var,
 Da ind i Klokkenet hun trine saae Guichard.
 Den samme, som forledte hende hiar,
 Nu hende hielp ved snorrig List.
 »For Himlens Skyld! hvad skæder dig? —
 »Hans Tilstand er forfærdelig.« —
 »Hvis?« — »For Alleting tag De Dem vare!« —
 »Før hvem?« —
 »Han grueligen truer Dem.« —
 »Hvem? vil du ikke svare?
 Hvem?« — »I Nat blev Pater gala —
 »Hvordan? taal!«

Men dette var
 Vor gamle Mærens Svar:
 »Jo men! da Klokken var saa hennod to,
 Den gyseligste Lyd affrød min Natterose,
 Jeg blev som ud af mine Sandser;
 Da min Forbauselse lidt standser,
 Jeg hører grant, det Pater er,
 Som skraaler: Maren! Lys paa Timen her!
 Jeg skielvende stod op, et Lys fik tændt,
 Og tænkte Under.*) hvad var Manden hændt.
 Da jeg kom til ham ind, han i fortvivlet Tone
 Skreeg: Maren see, see det min salig Kone.
 Hr. Pater! svarte jeg, De gitt jo aldrig var.
 Jeg fik til Svar:
 Hold Mund! du Pulverhex, du tale som en Nar —
 (Al slette Mennesker
 Ham noget giftigt Tøi vist nok indgivet er.)«

Hun lefzig græd iblandt;
 Og midt i nye Løgn udfandt.
 Paa Paters Galskaber hun rammed op en Liste.
 Hæd lang, og denne var den sidste:
 »Saa sandt, min Hr. Guichard, De har to Hæle kiar,
 Smør dem, naar De ham seer, han tillers dem afskier.
 Det svor han dyrt (jeg for ham aldrig hørte sverge.)
 Flye for den stærkere er altid bedste Værge.
 Min store Kokkekniv bekendt Dem noksom er,
 Den han til grusomt Brug i Lommen bær.«
 Hun talte saa længe Taler ud,**)

*) Og tænkte Under, osv., Og tænkte, hvad Underligt der vel kunde være
 hændt Manden.

**) Hun talte saa længe Taler ud, til trak Taler saa længe ud, indtil
 Dørhammerens Slag forkyndte.

Til Hammerslager gav om Paters Hjemkomst Bud.
 »Fy,« sagde hun, »men hvad er her at gjøre?
 Dog jo, jeg vil Dem ud af Havetøien føre,
 Igjennem Haven tag saa Deres Vei,
 Did kommer han vel ei.
 Den var ei klog, som have vilde
 Med en Afsindig at bestille.«

Saa hastig, som en Vind
 Guichard kom ud, Hr. Pater luktes ind.
 Ophidsset strax begyndte Maren:
 (Ophidsset, seer man vel, paa Skæmt)
 »Guichard, det slumre Skam,
 Bortsmapped' Deres Høns i derte Øieblik,
 Og med dem gjennem Haven gik.
 Endnu er ingen Tid forsømt,
 Om De gik strax.« »Det var vel grovt at spøge,
 Jeg vil forsøge.«
 Han valtrede' som en Gaas afsted;
 Thi han var siig og ubeqvem og feed,
 (Saa er de fleste rige:
 En fattig slumper til at være det iblandt.)
 Han saac Guichard: »men hvad skal dette sigte?
 Begyndte han at skrike.
 Guichard sig vendte om,
 Og da han saae, Hr. Pater kom,
 Han gik lidt fastere, (jeg siger lidt,
 Thi han, som fattig Mand, var ikke søv af Fie,
 Men maver, smækker, stoidig i sin Krop,
 Saa han nok saae, ham Pater ei løb op.)
 Hr. Pater skreeg igjen: »lad mig faae een!
 Behold saa frit den anden!« —
 »Det maatte Fanden!
 Nei Gud skae Tak for mine Been!« —
 »Ja, jeg nok veed, du kan, jeg ei kan rende,
 Men naar skal dette Spøg faae Ende?
 Guichard, du mig den ene giv!« —
 »Nei tusind Tak, Patron! den under Jeres Knie
 Ei falde skal; thi jeg min Troe
 Dem høiligen har nødig begge to.«
 »Din Slughals!« svarte han, og saa tilbagevendte.

»Har Maren! jeg vist troer, Guichard er gal.« —
 »Det kunde De ei see?« — »Han Doctor have skal,
 Den stakke's Mand!«
 Han Doctor til ham sendte;
 Men Doctoren blev taus,

Som bed sig føle Puls.*) Thi Patienten svarer:
Om længe Gud, som nu, fra Sygdom ham bevarte,
Saa blev han vist en gammel Mand.
»Men hvem har sendt Dem?« — »Pater N.« —
»Saa Deres Videnskab er Snaus,
Min Ven!
Naar De ei ser, at han er rent fra sin Forstand.«
Den Doctor gik.

Jeg meer ei vide fik.

Moral.

Mands List er nok behænde,
Men Qvindelist er uden Ende.

IX.

Jeg meere ei at vide fik: saa endte jeg sidstleden.
Jeg siden meer at vide fik.
Som jeg har Tingen læst, jeg dig vil tee den:**)
Hr. Pater talte om to Agerneus at stiele,
Den anden om at snitte af to Hæle;
Hvor af dem Slutning drog af dette, at den anden
Var galopset fra Forstanden.
(Mærk! Havde han ei løbet fast,
Var Tingen ikke skeet i saadan Uuj og Hast.)
Den Parenthes har Autor lagt
Enhver af sine to i Munden.
Jeg meget vel indser, den er sublim i Grunden;
Men hvo, som vover den, maa være uforsagt.
Jeg synes selv, faae Skam!
Jeg tapper er, som den anfører efter ham.

Du er nok kied af Fias, Hr. Læser! jeg vil skride
Til det solide.

Saa længe talte hver om Galskab paa sin Kant,
At alle Folk i Byen fandt,
(En baade grundet og ugrundet Troe.)
At de var gule begge to.
Og Maren snildelig saa vidt forøged' Rygte,
At Munken yaket blev, og Pater frygtet;

*) Som bed sig føle Puls. Doctoren, som bed sig til (vilde til) at føle Patientens Puls, blev taus af Forbauselse.

**) Jeg dig vil tee den, vise den (Norsk).

Lidt frygtet Munken og, naar han kom did,
 Hvor der var Agerhøns paa Spid;
 Men Pater overalt, thi overalt var Høle,
 Og Fødder uden dem er føle.

Kort sagt: af Eyans Folk den uforneeme Sort,
 Paa Gaden gav dem tit en ei forlangt Røkt.
 Sligt strax berettes Hr. Generalen,
 (Hver Orden har, jeg troer, en General)
 Og tales ivrigt til ham om Skandalen.

Man bad ham hitte Raad, at hemme den Skandali.
 »Hør Brødre!« svarte han, »det er ti min Affaire;
 Hvorfor skal Magistrat i Eyen være?«
 Den Pater General var magellig, og elskte Røe og Fred.
 Han flere Ord gad ei spendere;
 (Thi hvad kan skee med faae, bør ikke skee med Eere.)
 Med kort men fyndigt Svar de Brødre gik afsted,
 Og flux til de Veivise.
 »Velviseste og beste Øvrighed!«
 (En Superlativus af Høfighed,
 Som stedsse er at prise)
 »Velviseste! De vist nok værd,
 Hvad Pater N. og hvad Guichard
 I Eyen gøre for Spillepper;
 Vi bede, at De snart vil føie sig Anstalt,
 Som den Forargelse ophæver, og som stopper
 Mund paa hver Spøtzer,
 Som leet, og inderlig sig gøtter
 Derved, at Ordenen meleres med lidt Gal.«
 (Det er fatalt,
 At ikke troes gal, som andre Folk er gale.
 Hver dødelig er gal, naar man skal Sandhed tale,
 Og, taalelig udtrykt: er Nat.)

Ved denne Leilighed jeg en Anmærkning gjør:
 Man alle Mennesker tilsammen skielde tor,
 Men skielde du kun een, den ene,
 Som sig fornærmeelig undtaget troer,
 Dig stævner for Velvisheds Bord,
 Hvorfra dig Himmeleu og mig bevare!

De Magistrats Personer svare
 Langt kortere end General: »Ja det er gode«
 Der blev raadslaget strax, hvad herved var at gjøre,
 Og den retfærdige Komplet

Per plurima^{*)} dem domte til at kiære
 Kjøttest Vel,
 Did, hvor man sender dem, som, Stakler! ere gale
 Paa anden Viis end du og jeg,
 De kom derind.
 Man mærket strax af deres Tale,
 At de paa Skoven havde Sviin.
 «Hvor længe,» sagde Stedes Inspecteur,
 «Erverdige! vil De mig qvæle
 Med Deres Agerhøns og Høle?»
 Saa kan man uforskyldt sig histe
 I Daarekiste,
 Endskjønt man er,
 Kun efter Vedtægt, gal.
 Fra sådan qui pro quo bevare Himmelen eniver!
 Man siger, at de sidder der endnu.
 Jeg kan ei faae dem ud, kan du?

Moral.

Til Trost for dem, som yuke disse tvende,
 Jeg beder, de erindre maae,
 At falske Rygter kan fra Huus til andet gaae,
 End sige
 Til os fra fremmed Kige.

GASCONADERNE.

De Franske har en sølsom Skik,
 Paa hver Provinds, hve; Bye at sætte Klik,
 Saa Moralister meene ville,
 De ikke har stort andet at bastille
 End at uddele Øgenavn.

(Hæld dig, vort Kiøbenhavn!
 Endskjønt du staaet har saalænge,
 Du bleven er for Sobriquet^{**)} fri.
 To Riger skielder vel -- men det er Jalousie --
 Dit unge Mandskab for de kiøbenhavniske Drengs.

^{*)} Per plurima (vota), ved de fleste Stemmer, ved Majoritet.

^{**)} Sobriquetter, Spødsnavne, Øgenavne.